

I N G E B L I K T

MOER

Moer 2004/4 is de 'laatste uitgave' van het tijdschrift van VON Nederland. Per 1 januari 2005 is de vereniging opgeheven; na 36 jaar komt er dus ook een einde aan *Moer*. In de eerste bijdrage blikt Hans Wegman nostalgisch terug, met de *Oermoer* in de hand. Vervolgens vraagt Piet-Hein van de Ven zich af waarom VON Nederland is opgeheven. Hij laat de ontwikkelingen in het taalonderwijs van de voorbije 36 jaar de revue passer en besluit dat de belangrijke ideeën van de VON nooit 'VONTtooid Verleden Tijd' mogen zijn. In de twee volgende bijdragen wordt teruggeblikt op de 18de HSN-conferentie in Antwerpen door Hans

Wegman en Maike Arts. Theun Meestringa & Monic Breed gingen na of het Europees raamwerk voor het vreemdetalenonderwijs (Common European Framework) ook geschikt is voor het onderwijs in het Nederlands als moedertaal. In een vervolg op haar artikel in de vorige *Moer* geeft Hanny Vermaas een overzicht van de aanspreekvormen in het Nederlands van 1200 tot het begin van de 20ste eeuw. In de allerlaatste bijdrage van *Moer* geeft Hans Wegman enkele praktische voorbeelden van voortgangstoetsen die bruikbaar zijn om de vakcompetenties van studenten op de lerarenopleiding in kaart te brengen.

MET EEN BLIK OP DE TOEKOMST

Met een blik op de toekomst is geschreven op initiatief van de projectgroep Nederlandse taal in het basisonderwijs van de SLO (Enschede). De aanleiding was dat de SLO in het jaar 2000 vijfentwintig jaar bestond. Er waren goede redenen om eens terug te kijken op wat er in die kwart eeuw allemaal bedacht en bereikt is voor het taalonderwijs op de basisschool. Wat waren de

idealen van de leerplanontwikkelaars? Welke visies op taalonderwijs hebben ze geformuleerd? En hoe kregen die visies praktisch gestalte in verschillende projecten?

Uitgebreide aandacht is er derhalve voor thematisch-cursorisch taalonderwijs, taal bij alle vakken, communicatief taalonderwijs,

strategisch taalonderwijs, taakgericht taalonderwijs en interactief taalonderwijs als belangrijkste vernieuwende visies van de afgelopen 25 jaar. Ook besteden de auteurs veel aandacht aan de vragen wat de huidige leerkrachten op de basisschool weten over deze visies en of ze in de onderwijspraktijk gebruik maken van de taaldidactische inzichten die de visies hebben opgeleverd.

Als een rode draad door het 190 pagina's tellende boek loopt de vraag wat er nu eigenlijk is veranderd in het taalonderwijs Nederlands in de afgelopen 25 jaar. In een slothoofdstuk geven de auteurs niet alleen

hun conclusies, maar wordt ook hardop nagedacht over de consequenties van de recente geschiedenis voor toekomstige vernieuwing in het taalonderwijs. Motto: wie de geschiedenis niet kent, is gedwongen hem te herhalen.

Met een blik op de toekomst: 25 jaar leerplanontwikkeling onderwijs Nederlandse taal in de basisschool (auteurs: Amos van Gelderen, Mariëtte Hoogeveen en Inge Zijp) is nog in beperkte mate te bestellen bij de SLO in Enschede (prijs: € 25). Het is gratis te downloaden op de 'taalsite' van de SLO. www.taalsite.nl/subfolder/3/

LEVENDE TALEN MAGAZINE

In *Levende Talen Magazine* 92/2 (maart 2005) geven Marleen Kieft & Gert Rijlaarsdam een antwoord op de vraag of verschillende schrijverstypen (de ingenieurs en de beeldhouwers) gebaat zijn bij verschillende schrijftaken. In de rubriek *Inter-*

cultureel jeugdboek bespreekt Ruud Kraaijeveld *Blauw* van Joyce Pool en koppelt daaraan enkele lessuggesties. Verder kan de leraar Nederlands en NT2 ideeën sprokkelen in de rubriek *Recensies en signalementen*.

LEESGOED

Leesgoed 32/1 opent met een knap essay van Wim Hofman en Karel Maartense over de herkomst van de literaire beer. Winnie-the-Pooh en Paddington kennen we allemaal, maar hoe zit het met de beer in de Keltische mythologie, bij Vondel en Shakespeare? Hoe je aan leesbevordering kan doen door boeken tot leven te wekken via een toneel in de klas vertelt Marte

Jongbloed. *Boekidee* werd voor één keer samengesteld door twee mensen die ook de suggesties voor de materialen behorend bij de Jeugdboekenweek verzorgen: An Bertels en Mik Ghys. Het thema van de Jeugdboekenweek is 'boeken over kennis, wetenschap, filosofie én nonsens'. De suggesties in *Boekidee* richten zich tot kinderen in de lagere school.

DE LEESWELP

In *De Leeswelp* 10/8 bekijkt Jet Marchau een aantal klassiekers voor de jeugd die dankzij een opfrisbeurt van de ramsj gered zijn. Zij neemt er enkele onder de loep en kijkt of ze nu al een plaatsje in de canon verdienen.

Marleen Colpin gaat dieper in op 8 nieuwe boekjes van de *Spetter*-reeks van uitgeverij Zwijzen (*De Leeswelp* 10/9). In datzelfde nummer interviewt Els van Steenberghe Klaas Verplancke. We kennen hem allemaal als illustrator maar deze keer heeft hij het

over zijn nieuwe uitdaging: zijn eerste theaterproject *Nopjes en de reus*.

In *De Leeswelp* 11/1 een portret van Mance Post, de 80-jarige Nederlandse illustratrice, en een gesprek met theatermaker Joris Van den Brande.

De Leeswelp is een uitgave van het Vlaams bibliografisch, documentair en dienstverlenend centrum Vlabin-VBC vzw. Een abonnement omvat 9 nummers en kost € 38.

www.vlabinvbc.be

AFSCHEID VOOR ALTIJD

Afscheid nemen voor altijd doet pijn. Literatuur biedt vooral troost en steun, maar ook informatieve leidraden bij afscheid nemen en rouwverwerking. Het boekenaanbod is dan ook enorm. Martine Cammaert & Marina Marissen hebben voor *Leesweb* een tweede keuzelijst samengesteld met boeken voor volwassenen rond rouwen, verdriet en omgaan met verlieservaringen, getiteld *Afscheid voor altijd*. Ook de ziekte van Alzheimer kreeg een plaats, net als sterfensbegeleiding, palliatieve zorg, euthanasie en zelfdoding. Deze keuzelijst sluit aan bij deel 1, uitgegeven in 2004, met boeken voor kleuters, kinderen en jongeren.

Deel 2 omvat fictie, poëzie en bezinnings teksten, non-fictie en belijdenisliteratuur, en

een korte lijst interessante Nederlandstalige websites. De geselecteerde boeken werden alfabetisch gerangschikt op hoofdword per onderdeel. Elk boek wordt besproken en is voorzien van thematische trefwoorden. Achteraan vergemakkelijken registers op hoofdword, titel en trefwoord het opzoeken van een bepaald boek. De keuzelijst telt 96 pagina's en kost € 10; de twee delen samen kosten € 17,50 (excl. administratie- en verzendingskosten).

Leesweb, Louis Frarynlaan 75/3

2050 Antwerpen

tel. (03)272 21 46, fax (03)773 34 66

E-MAIL info@leesweb.be

www.leesweb.be

B VAN BAANTJER

B van Baantjer is een nieuw media-educatieproject dat zich richt op de relatie 'boek en televisie'. Het is speciaal voor leerlingen van het Nederlandse vmbo (tso/bsc) ontwikkeld. Zowel de tv-serie *Baantjer* als de boeken zijn enorm populair bij deze doelgroep. Reden voor Mira Media en Stichting Lezen om een onderwijsproject hier

omheen te ontwikkelen. Naast leerling- en lerarenmateriaal maken ook een video en een casting cd-rom deel uit van het lespakket. Het project maakt deel uit van de leesbevorderingsmethodiek *Bazar, lezen met plezier in het vmbo*.
www.miramedia.nl

SPRANKEL

Sprankel 2005/1 (jan.-maart 2005) blikt in enkele bijdragen terug op de studiedag naar aanleiding van 15 jaar *Sprankel*. Een moeder getuigt over haar zoektocht naar het leerprobleem van haar kind: dyspraxie. In haar welkomstwoord blikt voorzitter Francine Philips terug op de verwezenlijkingen van de laatste jaren en geeft ze meer

toelichting bij het thema van de studiedag: 'Leerproblemen? Een positieve aanpak doet wonderen!'. Rita Bollaert van het Centrum *Zit Stil* geeft vijf aandachtspunten voor ouders van kinderen met leermoeiijkheden die moeten leiden tot meer 'huiswerkcomfort'.

WAGEN

Bij educatieve uitgeverij OWG is *Wagen* van Wim Voskuilen verschenen, een zelfhulpboek voor kinderen. Eigen inbreng van kinderen is heel belangrijk in het onderwijs maar er zijn geen speciale leermiddelen voor. In het cd-boek *Wagen* kunnen kinderen van 7 à 8 jaar oefenen met eigen inbreng. Jan zit op een brug en ziet van alles, onder andere een paard met wagen. Hij durft niet zelf in beweging te komen. Maar aan het eind springt hij van de brug af

en gaat hij meerijden met de wagen. De 88 tekstfilmpjes van het cd-boek zijn met de hand geschreven en getekend en niet eerder vertoond. Tekst en beeld komen in fasen en ritmisch op het scherm. Uit het totaalbeeld lichten daarna nieuwe teksten op. De lezer verbindt de tekstfilmpjes en schrijft en tekent een vervolg. Het cd-boek legt een brug tussen literatuur en beeldende kunst. De passieve lezer overwint zijn angst en komt zelf in actie.

U kunt een demo van het programma *Wagen* downloaden van
www.owg.nl/osc2/catalog/product_info.php?cPath=83_26_78&products_id=414

AD REM

In *Ad Rem* 19/1 (jan.-feb. 2005) gaat het over: de ontvanger van slecht nieuws; (zakelijke) communicatie en taal (een interview met Erik Dams, oud-hoofdredacteur van *Ad Rem*); 'Er moet ander rood in het potlood van de schoolmeester, bijvoorbeeld

het rood van de liefde...' (een interview met Jan Renkema); rapporteren met PowerPoint; de winnaar van de Gouden Veer 2004: een direct-mailbrief; en afwezigheidsassistenten bij e-mail.

ONS ERFDEEL

Gelezen in *Ons Erfdeel* 48/1 (februari 2005): het Verenigd Koninkrijk van Willem I en de scheiding van 1830; de poëzie van Peter van Lier met enkele gedichten na; beeldend kunstenaar Roy Villevoey; Panamarenko's P(oëtische) K(racht); het verloren fatsoen; theatermaker Johan Simons; en *Vlaamse*

Bibliotheek, een nieuwe reeks Vlaams proza (1927-1970), samengesteld door Hugo Bousset. *Kunsten, Boeken, Taal & Cultuur* zijn de vaste rubrieken, met onder meer een bijdrage over Neerlandistiek in de Kaukasus en de Vlaamse Stichting Lezen.

Rita Rymenans & Veerle Geudens
p/a Universiteit Antwerpen, Campus Drie Eiken
Instituut voor Onderwijs- en
Informatiewetenschappen
Universiteitsplein 1, 2610 Wilrijk
rita.rymenans@ua.ac.be
veerle.geudens@skynet.be